

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2017. gada 6. septembrī Nr. 1-6/16

Satversmes tiesas tiesnesim
Artūram Kučam
tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Par viedokļa sniegšanu lietā Nr. 2017-16-01

Tiesībsarga birojā saņemta 2017.gada 7.augusta vēstule Nr.1-04/309-pav (reģistrēta 08.08.2017 ar Nr.197), kurai pievienots Satversmes tiesas tiesneša 2017.gada 4.augusta lēmums. Ar minēto lēmumu Satversmes tiesas tiesnesis Artūrs Kučs atzīst Latvijas Republikas tiesībsargu (turpmāk – tiesībsargs) par pieaicināto personu lietā Nr.2017-16-01 „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam teikumam” un aicina izteikt viedokli par minētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk arī – Satversme) 92.panta pirmajam teikumam un citiem jautājumiem, kuriem pēc tiesībsarga ieskata varētu būt nozīme lietā. Vienlaikus tiesībsargam lūgts iesniegt Satversmes tiesā atzinumus vai citus dokumentus, ja tādi ir tikuši pieņemti minētās normas sakarā.

Izvērtējot lēmumam pievienoto konstitucionālās sūdzības iesniedzēja Alekseja Stepanova (turpmāk – Pieteicējs) pieteikumu, kā arī Saeimas atbildes rakstu, tiesībsargs sniedz šādu viedokli:

1. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – Kodekss) 289.²⁰panta septītā daļa (turpmāk arī – apstrīdētā norma) paredz, ka “ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā kodeksa 289.¹⁷panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams. Par pieņemto lēmumu paziņo apelācijas sūdzības iesniedzējam”. Atbilstoši Kodeksa 289.¹⁷panta trešajai daļai “apelācijas sūdzību vai protestu sastāda atbilstoši šā kodeksa 289.¹panta prasībām. Apelācijas sūdzībā papildus norāda apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatu: 1) kādu materiālo tiesību normu rajona (pilsētas) tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi vai kādu procesuālo

tiesību normu pārkāpumi un kā tas ietekmējis lietas izspiešanu; 2) kādus pierādījumus rajona (pilsētas) tiesa nepareizi novērtējusi, kā izpaužas lietas apstākļu juridiskā novērtējuma nepareizība un kā tas ietekmējis lietas izspiešanu”.

Kā izriet no Pieteicēja pieteikumā paustajiem faktiem, tad ar Jēkabpils rajona tiesas 2016.gada 10.oktobra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.116008716, Pieteicējs tika atzīts par vainīgu Kodeksa 149.¹⁵panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar administratīvo arestu uz 11 diennaktīm, naudas sodu 1300,00 *euro* apmērā, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem. 2016.gada 19.oktobrī Pieteicēja pilnvarotā pārstāve iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt Jēkabpils rajona tiesas 2016.gada 10.oktobra spriedumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību sakarā ar to, ka Pieteicēja darbībās nav administratīvā pārkāpuma sastāva. Ar Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 1.novembra lēmumu tika nolemts atteikties ierosināt apelācijas tiesvedību. Atbilstoši Kodeksa 289.²⁰panta septītajai daļai Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 1.novembra lēmums tika pieņemts rezolūcijas veidā un tas nav pārsūdzams. Pieteicējs uzskata, ka apstrīdētajā normā ietvertās tiesības apelācijas instances tiesnešiem rezolūcijas veidā pieņemt nepārsūdzamu lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību, būtiski ierobežo Pieteicēja Satversmes 92.panta pirmajā teikumā garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, konkrēti – tiesības uz garantētu nolēmumu pārsūdzību, kā arī tiesības uz pamatotu, tiesību normām atbilstošu tiesas nolēmumu.

Pieteicējs norāda, ka viņam piemērotā soda sankcija ir pielīdzināma krimināllietas sankcijai, tādējādi viņam ir jābūt garantētām no Satversmes 92.panta, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6.panta un tās 7.protokola 2.panta izrietošām tiesībām uz tiesas nolēmuma pārsūdzēšanu. Savukārt apstrīdētā norma ierobežo šo tiesību izmantošanu. Vienlaikus Pieteicēja ieskatā Satversmes 92.panta pirmajā teikumā garantēto tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežojumu rada arī apstrīdētajā normā ietvertās tiesības apelācijas instances tiesai pieņemt lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību rezolūcijas veidā, t.i., lēmumā neietverot tā pamatojumu.

2. Saeima savā atbildes rakstā ir norādījusi, ka tā “izskatāmajā lietā sniegs juridisko pamatojumu apstrīdētās normas Satversmībai tikai tiktāl, ciktāl apstrīdētajā normā paredzētā kārtība tiek piemērota krimināllietai pielīdzināmā administratīvā pārkāpuma lietā, kuru atbilstoši Administratīvo pārkāpumu kodeksa 213.pantam vispirms izskata rajona (pilsētas) tiesa kā pirmās instances tiesa [...]. [...] atbildes rakstā netiks aplūkoti gadījumi, kad administratīvā pārkāpuma lietu vispirms izskata kāda cita Administratīvo pārkāpumu kodeksa 205.pantā minētā institūcija vai amatpersona un tikai pēc tam rajona (pilsētas) tiesa”.

Tiesībsarga ieskatā Kodeksā paredzētās administratīvo pārkāpumu lietas nav skatāmas atrauti tikai tā iemesla dēļ, ka daļā no tām pirms lietas skatīšanas tiesā ir paredzēts arī institucionālais sūdzības izskatīšanas mehānisms. Kā izriet no Kodeksa regulējuma, tad lielāko daļu no lietām par personai uzlikto administratīvo sodu sākotnēji skata pilnvarotā institūcija (amatpersona), kuras lēmums lielākajā skaitā gadījumu ir pārsūdzams arī augstākā iestādē. Tomēr, lai pārvaldes iestādi atzītu par atbilstošu Konvencijas 6.panta un tās 7.protokola 2.pantā noteiktajam tiesas (*tribunal*) raksturojumam, tai ir jāatbilst vairākām prasībām – jābūt neatkarīgai, jo īpaši no izpildvaras, objektīvai, jābūt noteiktam iestādes locekļu pilnvaru termiņam, kā arī

nodrošinātām procesuālām garantijām¹. Kā atzinusi Satversmes tiesa, tad valsts pārvaldes iestādes vai augstākas amatpersonas, kas Latvijā saskaņā ar administratīvo procesu izskata personu sūdzības par uzlikto administratīvo sodu, nevar uzskatīt par objektīvām institūcijām vai amatpersonām Konvencijas 6.panta izpratnē, jo tās ir vairāk vai mazāk ieinteresētas attiecīgās lietas iznākumā. Šāda sistēma attaisno sevi tikai tādos gadījumos, ja tiek pieņemts personai labvēlīgs nolēmums. Savukārt nelabvēlīga lēmuma gadījumā šī sistēma ir nepilnīga un personas tiesības tiek nepamatoti ierobežotas².

Ņemot vērā, ka Kodeksā paredzētās institūcijas (amatpersonas) nav uzskatāmas par objektīvām un neatkarīgām iestādēm Konvencijas 6.panta izpratnē, tad līdz ar to arī nepastāv objektīva pamata tam, lai šo lietu skatītu Saeimas norādītajā apjomā.

2.1. Vienlaikus norādāms, ka no tiesībām uz taisnīgu tiesu izrietošās garantijas iedalāmas tādās, kas vienlīdz attiecināmas kā uz civiltiesiska rakstura lietām, tā uz krimināltiesiska rakstura lietām, un tādās, kas pamatā attiecas uz krimināltiesiska rakstura lietām. Būtiskākie uz krimināllietām attiecināmie elementi cilvēktiesību dokumentos mēdz būt īpaši atrunāti³. Tā Konvencijas 7.protokola 2.pantā attiecībā uz krimināllietām ir paredzēts, ka “ikvienam, kuru tiesa ir atzinusi par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, ir tiesības uz vainas pierādījuma vai soda apmēra pārskatīšanu augstākā instancē. Šo tiesību izmantošanu, ieskaitot izmantošanas pamatu, nosaka likums. Izņēmumi šo tiesību īstenošanā ir pieļaujami attiecībā uz vieglāka rakstura pārkāpumiem, kas noteikti likumā, vai gadījumos, kad attiecīgo personu pirmajā instancē ir notiesājusi augstākās tiesas instance vai šī persona ir notiesāta pēc attaisnojoša sprieduma pārsūdzēšanas”.

Tomēr ne visas administratīvo pārkāpumu lietas ir pielīdzināmas krimināltiesiska rakstura lietām. Administratīvo pārkāpumu lietas nosacīti var iedalīt tādās, kuras: 1) pielīdzināmas krimināllietām, 2) pielīdzināmas civillietām, 3) nesatur kritērijus, pēc kuriem tās varētu pielīdzināt citai lietu kategorijai.⁴ Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk – ECT) lietā “*Engel and others v. the Netherlands*” atzina: lai noteiktu, vai konkrēta lieta ir skatāma Konvencijas 6.panta krimināltiesiskajā aspektā, tā jāizvērtē pēc trim kritērijiem, proti, pēc konkrētā nodarījuma kvalifikācijas valsts tiesību aktos, pēc tā rakstura un smaguma, kā arī pēc personai par to draudošā soda bardzības. Lai būtu piemērojams Konvencijas 6.pants tā krimināltiesiskajā aspektā, pietiek ar to, ka tiek konstatēta atbilstība kaut vienam no minētajiem kritērijiem⁵.

Tiesībsarga ieskatā šajā lietā nepastāv strīda par to, ka Pieteicēja administratīvajā pārkāpuma lietā uzliktais sods – administratīvais arests – ir pielīdzināms krimināltiesiska rakstura sankcijai⁶. Tāpat arī tie pārkāpumi, kuros kā sankcija ir paredzēts naudas sods, ir pielīdzināmi pie krimināltiesiska rakstura lietām⁷. Tā, piemēram, Kodeksa 66.⁴panta otrajā daļā, 78.¹pantā un 88.⁷panta trešajā daļā ir paredzēts pat līdz 7100 *euro* liels naudas

¹ Sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1988.gada 29.aprīļa sprieduma lietā “*Belilos v. Switzerland*”, iesniegums Nr.10328/83, 64.punktu un 2011.gada 25.oktobra sprieduma lietā “*Richert v. Poland*”, iesniegums Nr.54809/07, 43.punktu.

² Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106 2.punkts.

³ Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 124.lpp.

⁴ Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106 6.punkts.

⁵ ECT 1976.gada 8.jūnija sprieduma lietā “*Engel and others v. the Netherlands*”, iesniegumi Nr.5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, 82.punkts. Sk. arī Satversmes tiesas 2016.gada 15.novembra sprieduma lietā Nr.2015-25-01 13.punktu.

⁶ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2007.gada 31.jūlija sprieduma lietā “*Zaicevs pret Latviju*”, iesniegums Nr.65022/01, 55.punkts.

⁷ Sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106 6.1.punktu.

sods, ko atbilstoši Krimināllikumā noteiktajam regulējumam var piemērot pat par smagu noziegumu izdarīšanu. Savukārt Kodeksa 46.panta pirmajā un ceturtajā daļā paredzētos administratīvos pārkāpumus valsts tiesību sistēma attiecina gan uz administratīvo tiesību, gan krimināltiesību sfēru, jo, ja gada laikā izdarīts otrs šāda veida pārkāpums (noziedzīgs nodarījums), iestājas kriminālatbildība⁸. Vienlaikus Kodeksā ir paredzētas arī tādas administratīvo pārkāpumu lietas, kas neatbilst pēc kāda no kritērijiem, lai to varētu pielīdzināt krimināllietai.⁹

Kā izriet no lietas materiāliem, tad izskatāmā lieta ir ierosināta par Kodeksa 289.²⁰ panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam teikumam. Savukārt kā izriet no apstrīdētās normas regulējuma, tad tas attiecas uz visām Kodeksā iekļautajām administratīvo pārkāpumu lietām, tostarp uz tām, uz kurām neizpildās iepriekšminētie kritēriji, lai tās pieskaitītu pie krimināltiesiska rakstura lietām.

Līdz ar to, lai gan daļa no administratīvo pārkāpumu lietām nav pielīdzināmas krimināllietām, tomēr arī uz tām ir attiecināmas Satversmes 92.panta pirmajā teikumā minētās tiesības, tostarp, iespēja pārsūdzēt tiesas spriedumu ikvienā administratīvo pārkāpumu lietā¹⁰.

Nemot vērā iepriekšminēto, kā arī to, ka Satversmes 92.pantā ietvertais jēdziens “savas tiesības un likumiskās intereses” ir plašāks nekā Konvencijas 6.panta pirmajā daļā paredzētās tiesības uz taisnīgu tiesu saistībā ar “izvirzītās apsūdzības pamatotību”¹¹, **tiesībsargs uzskata, ka minētā lieta ir skatāma visu Kodeksā regulēto administratīvo pārkāpumu lietu kontekstā.**

3. Satversmes 92.panta pirmais teikums nosaka, ka “ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā”. Interpretējot Satversmes 92.panta pirmo teikumu, Satversmes tiesa ir atzinusi, ka “tajā minētais jēdziens „taisnīga tiesa” ietver divus aspektus, proti, „taisnīga tiesa” kā neatkarīga tiesu varas institūcija, kas izskata lietu, un „taisnīga tiesa” kā pienācīgs, tiesiskai valstij atbilstošs process, kurā lieta tiek izskatīta”¹². Taisnīga tiesa kā pienācīgs, tiesiskai valstij atbilstošs tiesas process aptver vairākus elementus – savstarpēji saistītas tiesības. Tajā ietilpst, piemēram, tiesības uz pieeju tiesai, pušu līdztiesības un sacīkstes principi, tiesības tikt uzklautam, tiesības uz motivētu tiesas spriedumu, kā arī tiesības uz pārsūdzību.¹³ Lai gan tiesības uz taisnīgu tiesu nav iekļautas starp tām cilvēka pamattiesībām, kuras saskaņā ar Satversmes 116.pantu var tikt ierobežotas, Satversmes tiesa jau vairākkārtīgi ir atzinusi, ka arī Satversmes 92.pantā paredzētās tiesības ir ierobežojamas, citādāk tas nonāktu pretrunā ar citām Satversmes normām¹⁴.

Pieteicējs savā konstitucionālajā sūdzībā ir izvirzījis divus aspektus, kas pēc viņa ieskatiem ar apstrīdēto normu ierobežo viņa tiesības uz taisnīgu tiesu. Proti, ka tiek ierobežotas viņa tiesības uz garantētu nolēmumu pārsūdzību, kā arī tiesības uz pamatotu,

⁸ Sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106 6.1.punktu.

⁹ Turpat, 6.3.punkts.

¹⁰ Sk. Satversmes tiesas 2003.gada 27.jūnija lietā Nr.2003-03-01 Secinājumu daļas 5.punktu.

¹¹ Sk. Satversmes tiesas 2013.gada 28.marta sprieduma lietā Nr.2012-15-01 12.punktu. Citēts pēc Satversmes tiesas 2002.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.2001-10-01 5.punkta un 2008.gada 5.novembra sprieduma lietā Nr.2008-04-01 10.2.punkta.

¹² Satversmes tiesas 2014.gada 3.aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2013-11-01 11.punkts.

¹³ Satversmes tiesas 2017.gada 8.marta sprieduma lietā Nr.2016-07-01 28.1.punkts. Citēts pēc Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.2009-93-01 8.3.punkta.

¹⁴ Sk., piemēram, Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.2004-10-01 7.2.punktu un 2003.gada 27.jūnija sprieduma lietā Nr.2003-04-01 secinājumu daļas 1.1.punktu.

tiesību normām atbilstošu tiesas nolēmumu. Tādējādi tiesībsargs savā viedoklī sniegs atsevišķu izvērtējumu katram no minētajiem aspektiem.

4. Tiesības uz tiesas nolēmuma pārsūdzību

Kā jau iepriekš tika norādīts, tad tiesības uz pārsūdzību ir viens no elementiem, kas veido Satversmes 92.panta pirmo teikumu. Tomēr nedz no Satversmes 92.panta, nedz no Konvencijas 6.panta neizriet valstij par pienākumu visu kategoriju lietās paredzēt pārsūdzības iespējas vairākās tiesu instancēs, tostarp apelācijas kārtībā¹⁵. Vienīgais precīzi formulētais nosacījums par apelāciju ietverts Konvencijas 7.protokola 2.pantā, kas garantē minētās tiesības tikai kriminālās tiesvedības gadījumos. Turklāt šā panta otrā daļa pieļauj izņēmumus, proti, pārsūdzības tiesības drīkst neattiecināt uz viegla rakstura pārkāpumiem, kā arī uz gadījumiem, kad attiecīgo personu pirmajā instancē ir notiesājusī augstākā tiesas instance. Līdz ar to valstij ir pienākums garantēt pārsūdzību tikai smagāka rakstura krimināllietās. Vienlaikus Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 92.pantā paredzēts plašāks pārsūdzības tiesību apjoms nekā Konvencijas 6.panta pirmajā daļā un Konvencijas 7.protokola 2.pantā, piemēram, iespēja pārsūdzēt tiesas spriedumu ikvienā krimināllietā, kā arī administratīvo pārkāpumu lietās¹⁶.

Atbilstoši Kodeksa 289.¹⁷panta trešajai daļai lietas dalībniekam, iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, papildus Kodeksa 289.¹pantā noteiktajām prasībām, ir jānorāda šā panta trešajā daļā paredzētie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati. Saņemot minēto sūdzību, apelācijas instances tiesas tiesnesis to izvērtē, un vai nu attiecīgi pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu, vai arī nodod to izlemšanai koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, ja atzīst, ka nepastāv neviens no apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem. Gadījumā, ja jautājums par apelācijas tiesvedības ierosināšanu tiek nodots skatīšanai koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, tad atbilstoši Kodeksa 289.²⁰panta sestajai daļai, ja kaut viens no tiesnešiem uzskata, ka pastāv vismaz viens no Kodeksa 289.¹⁷panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiek ierosināta apelācijas tiesvedība. Savukārt, ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no Kodeksa 289.¹⁷panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tad atbilstoši apstrīdētajai normai tiek pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību.

Līdz ar to secināms, ka lietas dalībniekiem pārsūdzības tiesības apelācijas instances tiesā kā tādas pēc būtības nav atņemtas.

Tā vietā ir noteikti pārsūdzības ierobežojumi, proti, Kodeksa 289.¹⁷panta trešajā daļā paredzētie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati, kas lietas dalībniekam ir jānorāda, sastādot savu apelācijas sūdzību. Savukārt apelācijas instances tiesas tiesnešiem pēc apelācijas sūdzības saņemšanas ir jāizlemj, vai kāds no norādītajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem pastāv, no kā tad arī ir atkarīga apelācijas tiesvedības ierosināšana. Šāda kārtība ir atbilstoša ECT praksē nostiprinātajam principam par apelācijas sūdzības pieņemamības izvērtēšanu (*leave to appeal*)¹⁷. Turklāt kā izriet no

¹⁵ Sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013.gada 21.oktobra sprieduma lietā Nr.2013-02-01 10.2.punktu, ECT 2007.gada 24.maija sprieduma lietā "Dunayev v. Russia", iesniegums Nr.70142/01, 34.punktu un 2014.gada 2.oktobra sprieduma lietā "Hansen v. Norway", iesniegums Nr.15319/09, 73.punktu.

¹⁶ Satversmes tiesas 2003.gada 27.jūnija lietā Nr.2003-03-01 Secinājumu daļas 5.punkts.

¹⁷ Sk. ECT 2014.gada 2.oktobra sprieduma lietā "Hansen v. Norway", iesniegums Nr.15319/09, 74.punktu. Citēts pēc ECT 2001.gada 29.maija lēmuma lietā "Sawoniuk v. the United Kingdom", iesniegums Nr.63716/00,

Konvencijas 7.protokola 2.panta paskaidrojuma raksta 19.punkta, tad tiesības vērsties tiesā ar lūgumu izskatīt apelācijas sūdzību, ir atzīstams par vienu no lietas pārskatīšanas veidiem šā panta nozīmē¹⁸. Minēto tēzi apstiprina arī ECT iedibinātā prakse¹⁹.

Vienlaikus norādāms, ja valsts ir izveidojusi apelācijas instances tiesas, tad tai ir arī jāgarantē, ka tās savā darbībā ievēros Konvencijas 6.pantā ietvertās garantijas, piemēram, nodrošinot lietas dalībniekiem efektīvas piekļuves tiesības tiesām²⁰. Tomēr šīs tiesības nav absolūtas un var tikt pakļautas ierobežojumiem. Šajā sakarā ECT ir atzinusi, ka šādi ierobežojumi ir pieļaujami, jo tiesības pēc piekļuves tiesai pēc būtības prasa valsts regulējumu. Tādējādi šajā ziņā līgumslēdzēja valstīm ir zināma rīcības brīvība²¹. Minētā valsts rīcības brīvība ir attiecināma arī uz Konvencijas 7.protokola 2.pantā noteiktajām tiesībām²². Tomēr tiesības uz taisnīgu tiesu var tikt ierobežotas tiktāl, ciktāl tās netiek atņemtas pēc būtības²³. Ierobežojums nebūs atbilstošs Konvencijas 6.panta pirmajai daļai, ja tam nepastāvēs **legitīma mērķa** un **saprātīga samērīguma** starp izmantotajiem līdzekļiem un sasniedzamo mērķi.²⁴ Turklāt Satversme prasa, lai krimināltiesiska rakstura lietās valsts būtu nodrošinājusi pārsūdzības iespējas tādā tiesā, kas ir kompetenta **izvērtēt jautājumu pēc būtības** (proti, vērtēt gan faktus, gan tiesību jautājumus)²⁵.

4.1. Legitīms mērķis

Attiecībā uz legitīmo mērķi redzams, ka no Saeimas mājaslapā www.saeima.lv pieejamās informācijas par likumprojekta Nr.459/Lp12 “Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” izstrādes dokumentiem kā galvenais pamatojums minēto grozījumu izstrādāšanai bija, ka līdzīga kārtība ir paredzēta Civilprocesa likumā attiecībā uz maza apmēra prasībām²⁶. Proti, pēc līdzības ar Civilprocesa likuma 440.⁴ un 440.⁸pantu. Papildus minētajam 2016.gada 10.maija Saeimas Juridiskās komisijas sēdē, kurā pirms otrā lasījuma tika izskatīts likumprojekts „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” (Nr.459/Lp12), Saeimas deputāts G.Kūtris sniedza skaidrojumu, ka grozījumu rezultātā tiks paredzēta efektīvāka administratīvo lietu izskatīšanas kārtība. Savukārt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas priekšsēdētājs Juris Stukāns norādīja uz kvalitātes celšanu kā priekšlikumu mērķi, uzskatot, ka tas ļaus samazināt administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas kopīgo laiku²⁷.

Mērķis nodrošināt strīdu ātrāku un efektīvāku izskatīšanu, mazinot tiesu noslogotību, var tikt atzīts par legitīmu mērķi Satversmes 92.pantā noteikto tiesību

secinājumu daļas 1.punkta. Sk. arī ECT 1996.gada 16.janvāra lēmuma lietā “Hauser v. Austria”, iesniegums Nr.26808/95, secinājuma daļu.

¹⁸ Konvencijas 7.protokola 2.panta paskaidrojuma raksta 19.punkts.

¹⁹ Sk. ECT 2001.gada 13.februāra sprieduma lietā “Krombach v. France”, iesniegums Nr.29731/96, 96.punktu un 1996.gada 16.janvāra lēmuma lietā “Hauser v. Austria”, iesniegums Nr.26808/95, secinājuma daļu.

²⁰ ECT 2007.gada 24.maija sprieduma lietā “Dunayev v. Russia”, iesniegums Nr.70142/01, 34.punkts.

²¹ ECT 2007.gada 22.marta sprieduma lietā “Staroszczyk v. Poland”, iesniegums Nr.59519/00, 124.punkts.

²² Sk. ECT 2015.gada 4.jūnija sprieduma lietā “Ruslan Yakovenko v. Ukraine”, iesniegums Nr.5425/11, 76.punktu.

²³ Sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017.gada 23.maija sprieduma lietā Nr.2016-13-01 12.punktu.

²⁴ ECT 2007.gada 22.marta sprieduma lietā “Staroszczyk vs. Poland”, iesniegums Nr.59519/00, 124.punkts.

²⁵ Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 134.lpp.

²⁶ Sk.http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/BD84FAA2DBD1564BC2257F9A003F173D?OpenDocument#_ftn2.

²⁷ Sk.<http://titania.saeima.lv/livs/saeimasnotikumi.nsf/0/341062B6BEB510EFC2257FAA003FD5DA?OpenDocument&srcv=dt>; – protokola Nr.139 4.lpp.

ierobežošanas gadījumā. Tāpat tiesības uz taisnīgu tiesu var tikt ierobežotas, lai nodrošinātu tiesu darbības efektivitāti²⁸.

Tomēr kā redzams, tad minēto grozījumu izstrādāšanas pamatā pastāv tikai vispārīga atsauce uz cita procesuāla likuma regulējumu, kas pretēji administratīvā pārkāpuma lietvedībai, kur personas tiek sodītas pat ar brīvības atņemšanu, regulē divu savstarpēju personu civiltiesisku strīdu par naudas vai uzturlīdzekļu piedziņu. Kā atzinusi Satversmes tiesa, tad gan Kriminālprocesa likuma, gan Civilprocesa likuma, gan Administratīvā procesa likuma un Kodeksa noteiktajā kārtībā tiek skatītas atšķirīgas lietas, tiesai vērtējot atšķirīgas tiesiskās attiecības. Tāpat atšķirīgi tiek regulēta, piemēram, konkrētās tiesvedības procesuālā kārtība, kā arī procesuālo attiecību subjektu rīcība, tiem īstenojot savas procesuālās tiesības vai izpildot procesuālos pienākumus²⁹.

Līdz ar to, lai gan par leģitīmo mērķi apstrīdētās normas sakarā varētu atzīt tiesu darbības efektivizāciju, kas atbilstu Satversmes 116.pantā paredzētajam leģitīmajam mērķim – citu cilvēku tiesību aizsardzība, tomēr tiesībsarga ieskatā ir kritiski vērtējams likumdevēja sniegtais pamatojums minēto grozījumu izstrādē.

4.2. Ierobežojumu samērīgums

Secīgi vērtējot piemēroto ierobežojumu samērīgumu, tiesībsarga ieskatā, Kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā noteiktie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati ir noteikti samērā plaši, aptverot ne tikai tiesību jautājumus, kas ir paredzēti šā panta trešās daļas 1.punktā, bet arī jautājumus, kas saistīti ar faktisko apstākļu izvērtēšanu (289.¹⁷ panta trešās daļas 2.punkts). Tāpat skatot Kodeksa 289.¹ pantu, kurā noteiktās prasības apelācijas sūdzības iesniedzējam ir obligāti norādāmas apelācijas sūdzībā, redzams, ka neatkarīgi no pirmās instances tiesas spriedumā konstatētā, personai ir tiesības pievienot savus pierādījumus, ar kuriem viņš pamato savu sūdzību (289.¹ panta otrās daļas 2.punkts). Tāpat sūdzības iesniedzējam ir tiesības izteikt apelācijas instances tiesai lūgumus, piemēram, par liecinieku uzaicināšanu (289.¹ panta pirmās daļas 6.punkts). Savukārt vērtējot procesu pirms apelācijas sūdzības iesniegšanas, redzams, ka personai atbilstoši Kodeksa 289.⁶ panta pirmajai daļai ir tiesības lūgt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, t.i., nodrošinot personīgu piedalīšanos, kā arī izmantot pārējās Kodeksa divdesmit trešajā "a" nodaļā paredzētās tiesības (pieteikt lūgumus, sniegt paskaidrojumus utt.).

Līdz ar to nebūtu uzskatāms, ka ar Kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā paredzētajiem pārsūdzības ierobežojumiem tiktu nesamērīgi ierobežotas indivīda tiesības uz taisnīgu tiesu, un tieši, tiesības uz tiesas nolēmuma pārsūdzību.

4.3. Apelācijas instances tiesas kompetence

Savukārt attiecībā par apstākli, vai apelācijas instances tiesa ir kompetenta izvērtēt lietu pēc būtības, norādāms sekojošais. Saeima savā atbildes rakstā ir norādījusi, ka apgabaltiesas tiesnesis atbilstoši Kodeksa 289.²⁰ pantam pārbauda, vai iesniedzēja norādītie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati ir lietā pirmšķietami konstatējami un kā tie ir ietekmējuši lietas izspriešanu. Ja tiesnesis minētos pamatus nekonstatē, tad šo

²⁸ Satversmes tiesas 2010.gada 7.oktobra sprieduma lietā Nr.2010-01-01 12.2..punkts. Citēts pēc Satversmes tiesas 2005.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.2004-10-01 8.4.punkta un 2005.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.2004-16-01 8.2.punkta.

²⁹ Satversmes tiesas 2010.gada 7.oktobra sprieduma lietā Nr.2010-01-01 17.punkts.

jautājumu nodod izskatīšanai trīs tiesnešiem koleģiāli, kas apelācijas sūdzību izvērtē pēc būtības un pārliecinās, vai tā ir pietiekami pamatota un vai ir zināmas izredzes uz tās apmierināšanu. Saeimas ieskatā apelācijas instances tiesai ir pilna jurisdikcija attiecībā uz lietas faktisko un tiesisko apstākļu pārskatīšanu, tostarp uz personas apelācijas sūdzībā norādīto apsvērumu izvērtēšanu. Turpretim Pieteicējs norāda, ka šajā stadijā apelācijas instances tiesas neizvērtē lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, tādējādi liedzot tiesības uz lietas izskatīšanu pēc būtības. Turklāt Pieteicēja ieskatā apelācijas instances tiesas šādu izvērtējumu veic vienīgi pēc subjektīviem kritērijiem.

Tiesībsargs piekrīt Saeimas norādītajiem argumentiem par apelācijas tiesas pilnvarām, skatot jautājumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu. Tiesībsarga ieskatā, lai tiesa pārliecinātos, ka konkrētā gadījumā pastāv Kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati, tai minētā lieta ir jāskata ne tikai apelācijas sūdzības kontekstā, bet gan jāņem vērā visi lietā esošie lietas materiāli. Pretējā gadījumā tiesai nebūtu iespējas pārliecināties un konstatēt, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja norādītie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati patiešām pastāv. Savukārt vērtējot norādītos apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatus, tiesa jau faktiski veic arī lietas tiesisko un faktisko apstākļu izvērtējumu. Līdz ar to, pat neierosinot apelācijas tiesvedību, tiesa jau faktiski veic lietas apstākļu izvērtējumu pēc būtības.

Nemot vērā iepriekšminēto, Kodeksa 289.²⁰ panta septītā daļa tiktāl, ciktāl tā attiecas uz tiesas nolēmuma pārsūdzību apelācijas instances tiesā, ir atbilstoša Satversmes 92.panta pirmajam teikumam.

5. Tiesības uz motivētu tiesas nolēmumu

No tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet arī pienākums tiesai argumentēt savu nolēmumu tā, lai gan procesa dalībnieki, gan interesenti no sabiedrības varētu saprast, kā tiesa nonākusi pie tieši tāda un ne citāda lietas izspriešanas rezultāta. Tiesības uz motivētu tiesas spriedumu ir cieši saistītas ar tiesībām uz lietas apstākļu vispusīgu un objektīvu izvērtējumu, tiesībām uz publisku tiesas spriedumu un tiesībām uz nolēmuma pārsūdzību³⁰.

Lai gan Satversmes 92.panta pirmais teikums un Konvencijas 6.panta pirmā daļa uzliek tiesām par pienākumu sniegt pamatojumu par saviem lēmumiem, tas nevar tikt saprasts kā tāds, kas pieprasa detalizētu atbildi uz katru argumentu³¹. Tas, kādā mērā ir jāievēro šis pienākums, var atšķirties atkarībā no nolēmuma rakstura, un jānosaka, ņemot vērā attiecīgās lietas apstākļus³². Noraidot apelācijas sūdzību, apelācijas tiesa principā var vienkārši apstiprināt zemākas instances lēmuma pamatojumu³³. Tomēr vienlaikus ECT ir atzinusi, ka, lai tiesas procedūru atzītu par taisnīgu, nacionālā tiesa, kura ir sniegusi pamatojumu savam lēmumam, vai nu iekļaujot savā lēmumā zemākas instances pamatojumu vai kā citādi, būtu risinājusi patiešām būtiskus jautājumus, kuri tika iesniegti tās jurisdikcijā un nevis tikai apstiprinājusi secinājumus, ko ir izdarījusi zemākas instances tiesa³⁴.

³⁰ Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R.Baloža zinātniskā vadībā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 140.lpp.

³¹ ECT 1994.gada 19.aprīļa sprieduma lietā “Van de Hurk v. the Netherlands”, iesniegums Nr.16034/90, 61.punkts.

³² Sk. ECT 2016.gada 13.oktobra sprieduma lietā “Talmene pret Latviju”, iesniegums Nr.47938/07, 28.punktu.

³³ ECT 1999.gada 21.janvāra sprieduma lietā “García Ruiz v. Spain”, iesniegums Nr.30544/96, 26.punkts.

³⁴ ECT 1997.gada 19.decembra sprieduma lietā “Helle v. Finland”, iesniegums Nr.57/1996/776/977, 60.punkts.

Kodeksa 289.²⁰panta septītās daļas otrais teikums paredz, ka “lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu”. Tādējādi apelācijas instances tiesas lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību tiek pieņemts rezolūcijas veidā, t.i., bez jebkāda pamatojuma. Vienlaikus var piekrist Saeimas norādītajam argumentam, ka apstrīdētā norma neliedz apelācijas tiesai sastādīt lēmumu, to attiecīgi motivējot. Tomēr kā izriet no Tiesībsarga birojā saņemto sūdzību rakstura, tad šīs normas piemērošana praksē acīmredzami norāda uz to, ka tiesas nepaplašina sev piešķirtās tiesības, bet gan formāli izpilda likumā noteiktās prasības.

5.1. Tiesībsarga birojā saņemto sūdzību raksturs

Tiesībsarga birojā pēc 2016.gada 9.jūnija grozījumu pieņemšanas Kodeksa 289.²⁰pantā, 2017.gadā ir saņemti vairāki privātpersonu rakstiski iesniegumi, kā arī attiecībā uz tiesību uz taisnīgu tiesu – pieeju apelācijas instances tiesai administratīvā pārkāpuma lietās sniegtas mutvārdu konsultācijas. Ņemot vērā lielo saņemto sūdzību skaitu, kā arī to sistēmisko raksturu, tiesībsargs 2017.gada 23.maijā pēc savas iniciatīvas ierosināja pārbaudes lietu Nr.2017-20-4C. Ievērojot to, ka Satversmes tiesa uzaicināja tiesībsargu sniegt viedokli par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam teikumam laikā, kad pārbaudes lietā tika gatavots atzinums, tad arī šajā viedoklī sniegtie argumenti tiks vienlīdz attiecināti uz tiesībsarga atzinumā pausto.

Vairākos gadījumos iesniedzēji savos iesniegumos, piemēram, par administratīvā pārkāpuma lietu Nr.120030316 un Nr.112051416 izskatīšanu, izteica neapmierinātību ar apelācijas instances tiesas lēmumiem, ar kuriem atteikta apelācijas tiesvedības ierosināšana, pamatojoties uz apstrīdēto normu. Konkrētajās lietās iesniedzēji bija saukti pie administratīvās atbildības pēc Kodeksa 149.¹⁵panta astotās daļas un pauda viedokli, ka pārkāptas viņu tiesības uz taisnīgu tiesu – pieeja tiesai, kā arī tiesības saņemt apelācijas instances motivētu nolēmumu.

Attiecībā uz administratīvās pārkāpuma lietas Nr.137014416 izskatīšanu par iesniedzēja saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Kodeksa 149.⁴panta septītās daļas 1.punkta, papildus tiesību uz taisnīgu tiesu – pieeju tiesai pārkāpumam, iesniedzējs norādīja uz tiesas nepamatotu rīcību, nosūtot paziņojumu par rezolūcijas veidā pieņemtu lēmumu, nenorādot pilnu tiesas sastāvu, kas lēmumu pieņēmis. Iesniedzēja ieskatā šāda rīcība radījusi viņā šaubas par lēmuma tiesiskumu un objektivitāti.

Attiecībā uz administratīvās lietas Nr.115029816 izskatīšanu par iesniedzēja saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Kodeksa 149.²⁵panta desmitās daļas, iesniedzējs arī norādīja uz nepamatotu savu tiesību uz taisnīgu tiesu ierobežojumu, apelācijas instancei atsakot apelācijas tiesvedības ierosināšanu, pamatojoties uz apstrīdēto normu, kā arī īpaši uzsvēris lēmuma motivācijas neesamību, kā rezultātā lūdzis izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92.pantam.

Arī administratīvā pārkāpuma lietā Nr.129108916, kurā iesniedzējs tika saukts pie administratīvās atbildības pēc Kodeksa 149.⁸panta divdesmit septītās daļas, iesniegumā lūgts vērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92.pantam, kā arī iesniedzējs lūdzis vērtēt prokuratūras rīcību, atsakoties iesniegt protestu par apelācijas instances lēmumu, ar kuru atteikta apelācijas tiesvedības ierosināšana. Tāpat minētais iesniedzējs norādīja arī uz citu administratīvo pārkāpumu lietu Nr.129090216, kurā viņš ticis saukts pie administratīvās atbildības pēc Kodeksa 149.¹⁵panta astotās daļas un apelācijas instance atteikusies ierosināt apelācijas tiesvedību.

Visbeidzot arī administratīvo pārkāpumu lietās Nr.133060116, Nr.133010916 un Nr.133063516, kurās iesniedzējs tika saukts pie administratīvās atbildības par ceļu satiksmē izdarītiem pārkāpumiem, tika konstatēts, ka lēmumi par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību ir sastādīti rezolūcijas veidā.

No saņemtajiem materiāliem izriet, ka administratīvā pārkāpuma lietas atteikts ierosināt apelācijas kārtībā, sastādot par to lēmumu rezolūcijas veidā. Savukārt tikai administratīvās lietas Nr.112051416 izskatīšanā Latgales apgabaltiesa savā lēmumā iekļāvusi nelielu motivāciju, norādot, ka *“Daugavpils tiesas 2017.gada 20.janvāra spriedums ir tiesisks un pamatots, jo atbilst lietā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, vispārīgo tiesību principiem un normatīvo aktu regulējumam. [...] vaina Kodeksa 149.¹⁵ panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar pirmās instances tiesas spriedumā minētajiem pierādījumiem. Tie atbilst pierādījumiem lietā, ir pamatoti un pietiekami administratīvā pārkāpuma protokolā aprakstītā administratīvā pārkāpuma konstatēšanai. Administratīvā pārkāpuma lietā ir ievērota lietvedības un izskatīšanas kārtība, pierādījumi vērtēti atbilstoši Kodeksa 244.panta prasībām”*. Tomēr arī šis pamatojums nebūtu atzīstams par tādu, ko varētu uzskatīt par motivētu lēmumu, jo tiesa praktiski ir pievienojusies pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajam.

5.2. ECT savā praksē vairākkārtīgi ir atzinusi, ka motīvu trūkums tiesas nolēmumos ir vairāk pieļaujams tajās lietās, kurās lieta tiek skatīta augstāku tiesu instancēs. Tā, piemēram, lietā *“Burg and others v. France”* un *“Kok v. the Netherlands”* ECT atzina par acīmredzami nepamatotiem pieteikumiem, kuros iesniedzēji sūdzējās par kasācijas instances tiesas nepietiekami pamatoti nolēmumiem³⁵. Proti, ECT ieskatā kasācijas instances tiesa praktiski var pievienoties apelācijas instances tiesas nolēmumam, un tā vietā, lai sniegtu izvērstu pamatojumu uz sūdzībā norādītajiem apsvērumiem, tā, pamatojoties uz konkrētu tiesību normu, bez papildu argumentācijas var noraidīt tās kasācijas sūdzības, kurām nav izredžu uz apmierināšanu. Tāda pati pieeja ir ievērota arī lietās, kas skatītas pēc būtības³⁶.

Tomēr izskatāmajā lietā, tiesībsarga ieskatā, nebūtu piemērojamas iepriekš izteiktās atziņas par pamatojuma neietveršanu lēmumos, ar ko tiek noraidītas kasācijas sūdzības. Pirmkārt, apstrīdētā norma attiecas uz apelācijas instances tiesu, nevis kasācijas tiesu kā trešo instanci. Otrkārt, atšķirībā no iepriekš citētajām ECT lietām, apelācijas instances tiesas kompetencē atbilstoši iepriekš konstatējam (sk. viedokļa 4.3.punktu) ietilpst gan tiesisko, gan faktisko apstākļu izvērtējums. Treškārt, ņemot vērā Kodeksā paredzēto lietu krimināltiesisko raksturu (sk. viedokļa 2.1.punktu), motīvu atspoguļošana lēmumā, ar ko tiek atteikta apelācijas tiesvedības ierosināšana, sniegta *apsūdzētajam* izpratni par viņa notiesāšanas iemesliem³⁷. Ceturtkārt, arī ECT, skatot atsevišķas lietas, kurās iesniedzēji izteica sūdzības par apelācijas instances tiesas nepietiekami sniegto pamatojumu savā nolēmumā, atzina Konvencijas 6.panta pārkāpumu tā apstākļa dēļ, ka apelācijas tiesa vienkārši apstiprināja zemākas instances lēmuma pamatojumu³⁸. Turklāt

³⁵ Sk. ECT 2003.gada 28.janvāra lēmuma lietā *“Burg and others v. France”*, iesniegums Nr.34763/02, secinājumu daļu un 2000.gada 4.jūlija lēmuma lietā *“Kok v. the Netherlands”*, secinājumu daļas 4.punktu.

³⁶ Sk., piemēram, ECT 2016.gada 13.oktobra sprieduma lietā *“Talmane pret Latviju”*, iesniegums Nr.47938/07, 29.-32.punktu, 2009.gada 20.marta sprieduma lietā *“Gorou v. Greece (No. 2)”*, iesniegums Nr.12686/03, 41.-42.punktu, 2009.gada 13.janvāra sprieduma lietā *“Kukkonen v. Finland (no. 2)”*, iesniegums Nr.47628/06, 24.-26.punktu.

³⁷ Sk. ECT 2010.gada 16.novembra sprieduma lietā *“Taxquet v. Belgium”*, iesniegums Nr.926/05, 91.punktu.

³⁸ Sk. ECT 2007.gada 22.februāra sprieduma lietā *“Tatishvili v. Russia”*, iesniegums Nr.1509/02, 62.punktu un 2001.gada 27.septembra sprieduma lietā *“Hirvisaari v. Finland”*, iesniegums Nr.49684/99, 32.punktu.

kā izriet no minēto lietu faktiskajiem apstākļiem, tad to ietvaros tika skatīti strīdi ar civiltiesisku raksturu.

Tādējādi, ņemot vērā pastāvošo praksi apstrīdētās normas piemērošanā, kā arī iepriekš paustos argumentus, tiesībsarga ieskatā nebūtu pieļaujams, ka tik nozīmīga jautājuma skatīšana tiktu atstāta tiesnešu rīcības brīvībā, ko tie pēc saviem ieskatiem varētu izvēlēties kā piemērot. Proti, motivējot savus lēmumus par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību, vai tieši pretēji, sastādot lēmumu bez jebkādas motivācijas.

Līdz ar to Kodeksa 289.²⁰ panta septītā daļa tiktāl, ciktāl tā attiecas uz lēmuma sastādīšanu rezolūcijas veidā ir neatbilstoša Satversmes 92.panta pirmajam teikumam.

Ar cieņu
tiesībsargs

J. Jansons